

MỐI QUAN HỆ GIỮA LẠM PHÁT VÀ TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ: BẰNG CHỨNG THỰC NGHIỆM TẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 20/10/2014
 Ngày nhận lại: 24/11/2014
 Ngày duyệt đăng: 10/12/2014
 Mã số: 12-14-CĐ-11

Hồ Thị Lam ()*

Tóm tắt: Bài viết là nghiên cứu thực nghiệm về mối quan hệ giữa lạm phát và tăng trưởng kinh tế (TTKT) của Việt Nam trong giai đoạn 2000-2014. Sử dụng kiểm định đồng liên kết (ĐLK) (cointegration test) và mô hình véc tơ hiệu chỉnh sai số (VECM), nghiên cứu tìm thấy lạm phát và TTKT có mối liên hệ mật thiết với nhau cả trong ngắn hạn và dài hạn. Kết quả phân tích hàm phản ứng xung cho thấy trước cú sốc của lạm phát, TTKT tăng mạnh từ quý thứ 2 và đạt cực đại ở quý thứ 4. Tương tự, trước cú sốc của TTKT, lạm phát tăng từ quý tiếp theo và ổn định dần ở quý thứ 5. Kết quả phân rã phương sai đã chỉ ra rằng, trong khoảng thời gian 2 năm biến động của lạm phát được giải thích bằng 37% biến động của tăng trưởng và có đến 60% biến động của tăng trưởng được giải thích bằng thay đổi trong lạm phát.

Từ khóa: Lạm phát, tăng trưởng, thực nghiệm, VECM.

Giới thiệu

TTKT là sự gia tăng về lượng kết quả đầu ra của nền kinh tế trong một thời kỳ nhất định so với kỳ gốc. Sự gia tăng đó được thể hiện cả ở quy mô và tốc độ. Quy mô tăng trưởng phản ánh sự gia tăng tuyệt đối, trong khi đó tốc độ tăng trưởng thể hiện sự so sánh tương đối giữa các thời kỳ (Mankiw, 2012).

Lạm phát là tình trạng mức giá chung của nền kinh tế tăng lên trong một thời gian nhất định. Để phản ánh tình hình lạm phát, người ta thường sử dụng chỉ số giá tiêu dùng (CPI) - chỉ số giá biểu thị biến động mức giá chung của một rổ hàng hóa và dịch vụ cố định dùng cho tiêu dùng cuối cùng của hộ gia đình, hoặc sử dụng chỉ số giảm phát GDP - chỉ số phản ánh sự biến động về mặt bằng giá chung của toàn bộ hàng hóa và dịch vụ được tạo ra trong lãnh thổ kinh tế của một quốc gia (Nguyễn Ngọc Thạch, 2014).

Lạm phát và tăng trưởng là hai vấn đề luôn đi liền với nhau. Lạm phát vừa có tác động tích

cực hỗ trợ phát triển kinh tế song mặt khác nó cũng có thể trở thành rào cản cho sự phát triển kinh tế quốc gia. Ngược lại, tăng trưởng cũng có thể là một nguyên nhân gây ra lạm phát. Mối quan hệ giữa lạm phát và tăng trưởng luôn là vấn đề quan tâm của nhiều trường phái kinh tế cũng như các nhà nghiên cứu. Trong những năm gần đây, kinh tế thế giới có nhiều biến động (chiến tranh, khủng hoảng...) đã làm suy giảm tốc độ tăng trưởng và khiến lạm phát tăng cao ở nhiều nước trên thế giới. Các cuộc khủng hoảng kinh tế - tài chính toàn cầu ít nhiều có ảnh hưởng đến Việt Nam. Trong tiến trình hội nhập, nước ta cũng đang đứng trước nhiều thách thức về kiểm soát lạm phát và mục tiêu tăng trưởng ổn định, liệu nên đánh đổi hay đồng thời đạt được cả hai mục tiêu? Điều này đặt ra yêu cầu cần nghiên cứu một cách sâu sắc sự tác động qua lại giữa TTKT và lạm phát, từ đó tìm ra các biện pháp nhằm đạt được các mục tiêu kinh tế vĩ mô ở Việt Nam.

Mục tiêu bài viết là cung cấp thêm bằng chứng thực nghiệm về mối quan hệ trong